

Peru Cañada *

Gako-hitzak:
Etxebizitza publikoa,
Hiri-diseinua,
Espazio publikoa

Generikotasunak eta nortasunak talka egiten duten lurretan

Madrilen jorratu du bere ibilbide profesionalaren zatirik handiena Peru Cañadak, batez ere BOE etxebizitzaren, osasun-etxeen eta eskola publikoen eraikuntzaren alorrean. Arkitektoak, ondorengo lerroetan, ugaritu egin diren etxebizitza-promozioen inguruan gogoeta egin du, eta tokiko izaerari muzin egiten dion generikotasun formala eta funtzionala ekiditeko erabili daitezkeen baliabideak azalduko dizkigu.

Honela hasten da Rem Koolhaas-en *The Generic City* (1) saiakera-liburua:

“Gaur egungo hiriak ba ote dira beranetan dauden aireportuak bezalakoak? Hau da: den-denak berdinak? posible al da bateratasun bonetaz hausnarketa bat egitea? Eta hala bada, zer nolako egituraketa izateko asmoa dute? Bateratasuna, nortasuna albo batera utzita baino ez da posible. Galeratzat dugu alboratze hau. Baina hau gertatzen den eskala ikusita, zergatiren bat duela esan genezake. Zein dira nortasunaren desabantailak? eta alderantziz, zer irabazi dakarkigu hutsaltasunak? Eta, deitoratzen dugun bat-bateko homogeneizazio hau, bilatutako prozesu bat balitz? Jakitun eginiko eraldaketa bat? Ezberdintasunetik urrundu eta berdintasunera hurbildu nahian? Eta askapen globalaren lekuko bagina?: ez, ez, ez, ezaugarriak ez! Zer dugu nortasunik gabe? Arruntasunak berdintzen gaitu, GENERIKOTASUNA da gaur egungo ezaugarria.”

Bizirik den hiria, eraldatuz dabilen hiria delako ideiarekin bat etorriko gara denok. Abiadura biziz aspaldiko urteotan, ekonomia-aren isla. Eraldaketa sakon hauek, botere ekonomiko, politiko eta kulturalen arteko oreka ezegonkorraren emaitza dira. Egoera nahasi eta korapilatsu horretan kokatzen da gure lana, generikotasunak eta nortasunak talka egiten duten lurretan.

Behin eraikinak bukatutakoan, bizilagunak espazioaz jabetzen direnean, hortxe hasten da nortasunaren eta generikotasunaren arteko borroka. Nortasuna garatu dadin, espazioari ezaugarri batzuk ezarri behar zaizkio lehendabizi.

Gizartearen ohiturak aldatuz doaz. Balioak eraldatuz, batzuk desagertuz. Nondik gatozen ahaztear gaude, eta norabide argirik ez dugu. Krisi-garaiak dira gureak. Gure arkitekturan, gizarte arduratsu bat bideragarri izaten lagunduko duten ezaugarriko espazioak sortzen saiatzen gara. Generikotasunaren eta nortasunaren arteko borroka horretan, gure espazioek eraginik badutelakoan gaude.

Erreferentziak

(1) KOOLHAAS, R. (1995): *The Generic City*, Sikkens Foundation, Sassenheim.

Azkeneko urte hauetan, hainbat eta hainbat txapelketa prestatu ditugu. Txapelketa horietan espazioaren nortasuna bideratzen lagunduko duten ezaugarriak bilatzen eta lantzen saiatu gara. Bezero, kokapen eta testuinguru ezberdinak izan ditugu. Baina egindako bide horretan, proiektatzeko orduan erabili ditugun baliabide batzuk errepikatu ditugula esan dezakegu:

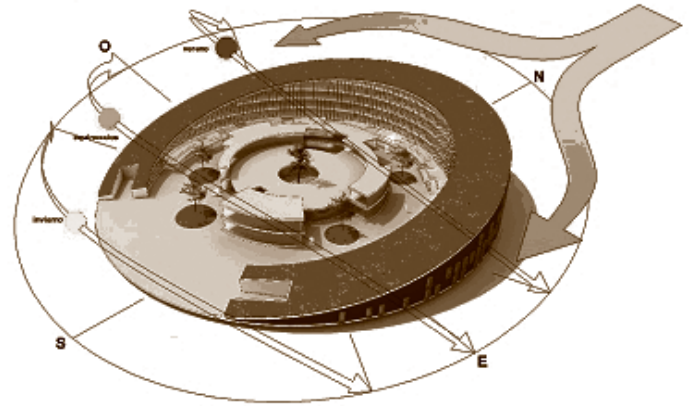

Eraikitako bolumenaren zatikapena. Taldearen baitan, banakotasunak ere tokia duela adierazteko. Familia bat, etxe bat. Giza neurriera hurbiltzeko asmoa. Norberak bere errealitate eraikiaren pertzepzio argia izan dezan. Hau da, maila espazialean norbanakoaren espazio intimoa kokatzeko gaitasuna bermatzea.

Auzokideen topaketa ahalbide-tuko duten espazioak sortzea. Egoteko tokiak. Espazio hauetan naturaren presentzia bultzatu. Eguzkiztapenaren eta itzalaren erabilera aztertu.

Energetikoki eraginkorrak izan behar dute, gizartea bera ere, behartuaren estrategia erabiltzera behartuta baitago.

Eraikitakoa baino garrantzitsuagoa da eraiki gabe geratzen dena. Etxadiaren eta auzoaren arteko trantsizioa, espazio jarraitua. Kalera begira bizi diren etxadiak. Kaletarrak. Kalean gertatzen denaz ohartuko balira bezala. Gizarte-ardura.

Eraikitakoak ezagunak izan behar du. Eraikitakoak berak, bere nortasuna izan behar du, ingurukoekiko ezberdintasunak landuz. Berezko balio bat da ezagunagarritasuna.

Bezeroak jarritako muga ekonomikoa ahituz, ahalik eta gehien egin. Gutxirekin asko egiteko, merkea behar du izan. Behartuaren estrategia.

